

STUDIEGIDS 2021-2022 FLEXIBELE DEELTIJD

LERARENOPLEIDING OMGANGSKUNDE

Fontys

**LERARENOPLEIDING
TILBURG**

Inleiding

Welkom bij Fontys Lerarenopleiding Tilburg (FLOT)! Leraar zijn is een prachtig beroep. FLOT wil de best denkbare leraren opleiden vanuit het besef dat de leraar het verschil kan maken voor elke leerling.

In deze studiegids vind je informatie over alle onderwijseenheden uit het programma.

Algemene informatie over studeren bij FLOT kun je vinden op onze website. Raadpleeg daarnaast regelmatig de actuele informatie op de [portal](#). Hier is onder andere rooster, uitgewerkte informatie bij de onderwijseenheden en overige informatie over de opleiding te vinden. Naast de studiegids en de portal kun je voor vragen of informatie natuurlijk ook terecht bij de studieloopbaanbegeleider, andere opleiders en studiegenoten.

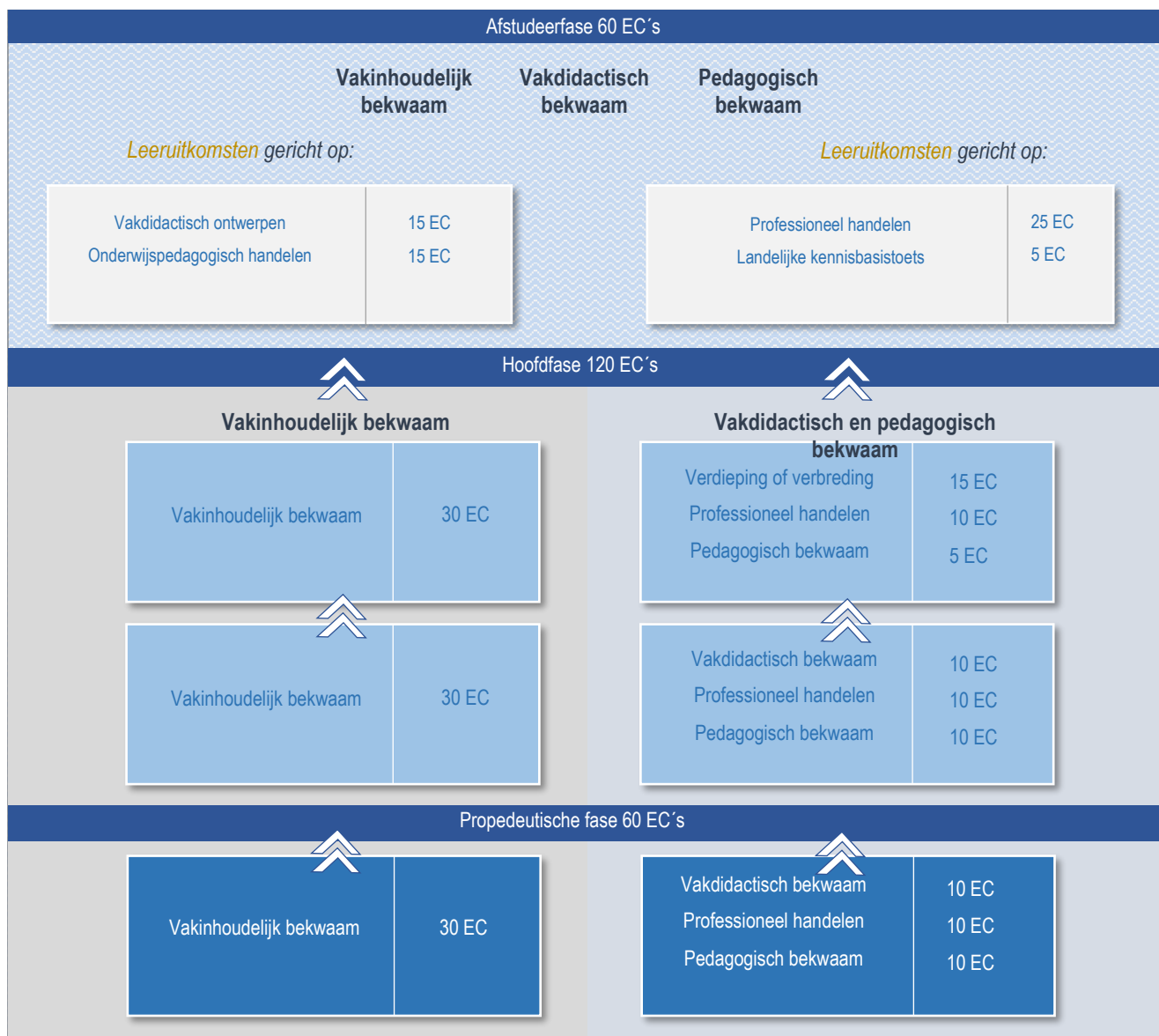
De formele regels die van toepassing zijn op jouw opleiding zijn vastgelegd in de [Onderwijs- en Examenregeling \(OER\)](#). De OER is onderdeel van het studentenstatuut, waar je meer kunt lezen over je rechten en plichten als student van Fontys. Het studentenstatuut vind je op [deze pagina](#).

We wensen je een mooie en succesvolle studietijd toe.

Namens het gehele team van FLOT,
Hanny van Geffen
Directeur Fontys Lerarenopleiding Tilburg

Als gevolg van de Corona situatie is er sprake van een verschuiving van meer offline (op locatie) naar online onderwijs en toetsing. Mede hierdoor kan het zijn dat gedurende het studiejaar een toetsvorm verandert. Eventuele omzettingen vinden plaats in overleg met de examencommissie, een procedure hiervoor zal tijdig beschikbaar zijn.

Inhoudsopgave

	Pagina
Beschrijving Onderwijseenheid	
<i>Propedeuse</i>	
Professioneel handelen propedeutische fase	4
Groepsdynamica	6
Communicatie	7
Ontwerpen van een training	8
Docent omgangskunde	9
Ontwerpen van Onderwijs	10
Professionele Ontwikkeling propedeuse	11
Sociologie	12
APV1 De basis van het lesgeven	13
APV2 Ontwikkelingspsychologie	14
<i>Hoofdfase</i>	
Professioneel handelen Hoofdfase 1	16
Begeleiden van leerlingen individueel	18
Specialisatie	19
Burgerschap ontwerpen van onderwijs	20
Begeleiden van groepen	21
Innovatief ontwerpen binnen de school	22
Specifieke behoeften	23
Begeleiden van Organisatieverandering	24
APV3 Klassenmanagement	25
APV4 In gesprek over sociale veiligheid	26
Professioneel handelen Hoofdfase 2	28
Ontwikkelingspsychologie	30
Professionele Ontwikkeling Hoofdfase	31
Methodisch Ontwerpen	32
APV5 Oog voor elke leerling	33
Verbreiding of Verdieping	34
<i>Afstudeerfase</i>	
Professioneel handelen Afstudeerfase	37
Vakdidactisch onderwerpen (VDO)	39
Onderwijspedagogisch handelen (OPH)	40

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Professioneel Handelen Propedeutische fase
Engelse vertaling	Orientation traineeship
Plaats blok in de opleiding	Professioneel bekwaam Propedeuse DT: Deeltijdstudenten doorlopen dit traject flexibel
EC	P-fase: 10 EC
Leeruitkomsten P-fase	In het eerste jaar van de lerarenopleiding maak je kennis met het beroep van leraar. VT studenten worden geplaatst op een school. DT studenten zoeken zelf een werkplek. In het eerste jaar is de meest belangrijke vraag dan ook: 'wil en kan ik leraar worden?'. Het leren op de werkplek vormt het hart van de lerarenopleiding. Je leert hierbij in een reële arbeidssituatie de problemen, uitdagingen en successen uit de (toekomstige) beroepspraktijk. De student verbindt op de werkplek drie elementen (theorie, praktijk en persoon) om als aanstaande leraar daadwerkelijk tot groei te komen. Bij het professioneel handelen wordt gewerkt met leeruitkomsten. Die beschrijven wat je als student aan het eind van de stageperiode moet aantonen. LUK 1 De student ontwerpt een op zichzelf staande leeractiviteit voor leerlingen in het tweedegraads gebied, voert de activiteit uit en reflecteert op het leerproces en leeropbrengsten, rekening houdend met de context, de doelen, de werkvormen en materialen. LUK 2 De student draagt bij aan een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen. LUK 3 De student communiceert effectief door vanuit een professionele rol betrokkenheid te tonen en contact te maken met leerlingen, collega's en medestudenten. LUK 4 De student reflecteert op het eigen pedagogisch, vakdidactisch en vakinhoudelijk handelen als professional, stelt leerdoelen op en werkt zo planmatig aan zijn eigen ontwikkeling. De student onderzoekt vanuit een ontwikkelingsgerichte houding de vraag "wil en kan ik leraar worden" en onderbouwt de opbrengsten.
Leerwegaafhankelijke toets	De student maakt een portfolio met daarin bewijslast om de vier leeruitkomsten aan te tonen. Op basis van het portfolio wordt een eindgesprek georganiseerd tussen student, instituutopleider (IO), werkplekbegeleider (WPB) en/of schoolopleider (SO). De werkplekbegeleider/schoolopleider heeft een adviserende rol bij de beoordeling. De instituutopleider is examinator en beoordeelt. De eindbeoordeling vindt plaats op grond van de lesbezoek (of video's), de tussenevaluatie, het stageportfolio en het eindgesprek.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Voor meer informatie over het werkpleklernen en de stages kun je hier terecht: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Stage/Paginas/Home.aspx

Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Voor Professioneel Handelen is er geen apart onderwijsaanbod. Op het stageportaal kunnen studenten informatie vinden over de stage. De student wordt begeleid door de werkplekbegeleider (en schoolopleider) op de school. Samen met de school wordt gekeken welke activiteiten de student gaat ondernemen. De leeruitkomsten en het ontwikkelplan dat de student zelf maakt zijn hierin leidend. Bij studenten deeltijd die het FLEX programma volgen wordt bij de intake bepaalt welke stages voor hen gelden. Dat wordt vastgelegd in de onderwijsovereenkomst. Een deeltijdstudent mag altijd starten met een stage, ongeacht welke periode. De stage dient wel aangemeld te worden in SAS+, zodat een IO-er gekoppeld kan worden.
Opleidingsscholen	Veel studenten starten het werkplekleren op een opleidingsschool. Op opleidingsscholen vormen alle studenten samen een leergroep, die onder leiding van een daartoe opgeleide opleider in de school, samen leren en werken aan een voor hen en de school kenmerkende en betekenisvolle leersituatie. Studenten volgen een geheel geïntegreerd programma. De student wordt opgenomen in het team en in de cultuur van het onderwijs op die school. Er is veel ruimte voor co-creatie, ook samen leren met zittende leraren.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Groepsdynamica
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	Je bent in staat de grondslagen van de groepsdynamica, plaats van groepsdynamica in de wetenschap, definitie van de groep en soorten groepen mensen, niveaus en interventies in groepen, groepsvorming en groepsontwikkeling, groepsprocessen en groepsfenomenen te benoemen, uit te leggen, te analyseren en toe te passen.
Leerwegonafhankelijke toets	Casustoets
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Zie periodewijzer
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Wekelijks worden bijeenkomsten aangeboden ter ondersteuning van de genoemde LUK's.
Kennisbasis	

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Communicatie
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	Je kan de theorie over de basisprincipes van communicatiemodellen, vormen van communicatie, metacommunicatie en gespreksmodellen definiëren en demonstreren. Je kan het begrip 'cultuur' toelichten van waaruit je in staat bent om interculturele communicatie(modellen) toe te passen in verschillende interculturele contexten en interacties. Toelichting: specifieke begrippen zijn benoemd in domein 2.
Leerwegonafhankelijke toets	Kennistoets
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Oomkes, F., Garner, A. (2013). <i>Communicatieleer, een inleiding</i> . Amsterdam: Boom Onderwijs.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Wekelijks worden bijeenkomsten aangeboden ter ondersteuning van de genoemde LUK's.
Kennisbasis	KB Domein 2 Communicatie Subdomein 1 t/m 4

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Ontwerpen van een training
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakdidactisch bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	Je ontwerpt een training waarin je expliciet rekening houdt met de specifieke behoeften van de doelgroep, en verantwoordt hoe je omgaat met veiligheid, weerstand en het in beweging brengen van mensen waarin gebruik wordt gemaakt van een verantwoorde vaardigheidsmethode en/of trainingsmodel en specifieke werkvormen waaronder minimaal intervisie en reflectie worden ingezet. Je voert uit en reflecteert op de door jou ontworpen training waarbij je jezelf als instrument inzet, authentiek en autonoom functioneert, zorgt voor een veilig klimaat waarin men elkaar effectieve feedback geeft en waar situaties die zich voordoen ingezet worden als leermoment. Je ontwerpt, voert uit en evalueert formatieve evaluatie instrumenten voor het beoogde gedrag van je training.
Leerwegonafhankelijke toets	Beroepsproduct
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Zie periodewijzer
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Wekelijks worden bijeenkomsten aangeboden ter ondersteuning van de genoemde LUK's.
Kennisbasis	

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Docent Omgangskunde
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	• Je onderzoekt, analyseert en verklaart aan de hand van de verschillende gedragswetenschappen die aan de basis van het vak Omgangskunde liggen, het vak Omgangskunde. Je licht toe wat Omgangskunde in de praktijk inhoudt en welke taken en rollen de docent Omgangskunde in diverse sectoren kan vervullen. • Je beschrijft jouw persoonlijke visie op het vak Omgangskunde, jouw eigen rol als docent Omgangskunde en het maatschappelijke belang van het vak Omgangskunde.
Leerwegonafhankelijke toets	Beroepsproduct
Aanbevolen bronnen (literatuur, websites, etc.)	Kennisbasis Lerarenopleiding Omgangskunde: pdf: www.10voordeleraar.nl Bassant, J., Bassant-Hensen, M. (2017). <i>Mensenwerk. Oriëntatie op werkvelden in het sociaal werk</i> . Bussum: Uitgeverij Coutinho
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Wekelijks worden bijeenkomsten aangeboden ter ondersteuning van de genoemde LUK's.
Kennisbasis	Domein: 1

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Ontwerpen van Onderwijs
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakdidactisch bekwaam Propedeuse
EC	10
Leeruitkomsten + toelichting	Je ontwerpt samenhangende lessen binnen het gebied van Omgangskunde tot een leereenheid die past binnen het curriculum en het onderwijsconcept van de desbetreffende opleiding. In de leereenheid verwerk je een variatie aan onderwijs- en leeractiviteiten passend bij de geformuleerde leerdoelen, de doelgroep en hun praktijk. Je verantwoordt met behulp van theorie (o.a. leertheorieën) de didactische keuzes die je gemaakt hebt in de lessenserie (domein A GKB). Je ontwerpt een formatieve en summatieve toetsvorm inclusief toetsmatrijs bij de lessenserie. Je evalueert en analyseert de leereenheid op basis van de ontwerpeisen, de leerresultaten / het leerrendement en het proces van (gedeeltelijke) uitvoering waarbij je gebruik maakt van feedback van collega's en leerlingen en je gericht bent op het verbeteren van jouw vakdidactische ontwerpvaardigheden. Je evalueert en analyseert de (gedeeltelijk) gemaakte toets op kwalitatieve en kwantitatieve wijze.
Leerwegaafhankelijke toets	Beroepsproduct
Aanbevolen bronnen (literatuur, websites, etc.)	Geerts, W., Kralingen, R. van (2011). <i>Handboek voor leraren</i>. Bussum: Coutinho. Hoofdstuk 5: Toetsen en beoordelen. Valcke, M. (2010). <i>Onderwijskunde als onderwijswetenschap</i>. Gent: Academia Press. Thema 10: Evaluatie. Hoogeveen, P & Winkels, J. (2014). <i>Het didactische werkvormenboek</i>. Gorcum B.V., Koninklijke van Daarnaast gaat de student zelf op zoek naar passende literatuur voor het ontwerpen van de lessenreeks.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Er worden wekelijks bijeenkomsten aangeboden ter ondersteuning van bovenstaande LUK's.
Kennisbasis	Domein: KB 11.1 algemeen 1.ontwerpen 2.uitvoeren 3.evalueren

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Professionele ontwikkeling Propedeuse
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	• Je werkt methodisch en in samenwerking met anderen aan de ontwikkeling van jouw persoonlijke en professionele identiteit. Je maakt deze ontwikkeling zichtbaar door je zelfbeeld, je taakopvatting, je rol, je waarden en je toekomstperspectief te beschrijven. • Je toont jouw non-verbale sensibiteit en vaardigheden. Je bent bewust van je lichaam, stem, houding en uitstraling en kan zo je lijf inzetten als instrument.
Leerwegaafhankelijke toets	Performance Assessment Voorwaardelijk: Module drama Propedeuse voldaan
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Afhankelijk van de studentengroep, situatie en docent kunnen bronnen worden ingezet.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Reader Professionele ontwikkeling
Kennisbasis	Domein: 7.2 GBK C5

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Sociologie
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	Je kan relevante sociologische begrippen met betrekking tot het socialisatieproces, beeldvorming en diversiteit en de invloed hiervan op individueel, groeps- en maatschappelijk niveau benoemen en verklaren. Toelichting: begrippen zijn benoemd in domein Socialisatie 3.1 en 3.2 van de kennisbasis.
Leerwegonafhankelijke toets	Kennistoets
Aanbevolen bronnen (literatuur, websites, etc.)	Jager, H. de, Mok, A.L. & Berkers, P. (2014) <i>Grondbeginselen der sociologie. Inzicht in sociale relaties</i> . Groningen/Houten: Noordhoff uitgevers.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Wekelijks worden lessen aangeboden ter ondersteuning van de genoemde LUK's.
Kennisbasis	Domein: 3.1 3.2 11.3

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	APV (Algemene professionele vorming) 1: De basis van het lesgeven
Engelse vertaling	General Professional Training 1: The fundamentals of teaching
Blok	Pedagogisch bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1 De student ontwerpt een les rekening houdend met de context, werkvormen, lesdoelen en (digitale) onderwijsleermiddelen en hij onderbouwt deze les vanuit leertheorieën, visies op leren en visies op intelligentie zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor voor het tweedegraads gebied. LUK 2 De student analyseert een zelf ontworpen en uitgevoerde les vanuit theoretische concepten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor voor het tweedegraads gebied. Daaropvolgend reflecteert hij op zijn professioneel handelen waarbij hij de feedback van anderen op navolgbare en kritisch-reflectieve wijze betreft. LUK 3 De student beschrijft het Nederlandse onderwijsstelsel en verschillende onderwijsconcepten van vroeger en nu gerelateerd aan maatschappelijke ontwikkelingen en zijn eigen onderwijsvertuigingen binnen het tweedegraads gebied. Zie voor toelichting de opleidingssite.
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: Competentiekaart. Tilburg: Fontys Hogescholen Ettekoven, S. & Hooiveld, J. (2015). <i>Leren en onderwijzen</i>. Noordhoff Geerts, W. & Kralingen, R. Van, (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Bussum: Coutinho. Gids voor ouders en verzorgers van het voortgezet onderwijs (2015-2016). Geraadpleegd op 11 juli 2017 via www.rijksoverheid.nl Slooter, M. (2018). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Huizen: Uitgeverij Pica.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Zie voor de studiewijzer van APV1 De basis van het lesgeven de opleidingssite.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	APV2: Ontwikkelingspsychologie
Engelse vertaling	GPT2: Developmental psychology
Blok	Pedagogisch Bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1 De student verklaart het handelen van leerlingen vanuit verschillende perspectieven te weten: diens overtuigingen, biologische factoren, verschillende ontwikkelingstheorieën en culturele aspecten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweedegraads gebied. Vanuit deze verklaring beargumenteert hij zijn eigen handelen of zijn voornemen tot een bepaalde wijze van handelen. Zie voor toelichting de opleidingssite.
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: Duckworth, A.L., & Seligman, M.E.P. (2005). <i>Self-discipline outdoes IQ in predictin academic performance of adolescents</i>. Psychological Science, 16, 939-944. Evers, M. (2014). <i>Hoe voorbeeldig moet een leraar op zondag zijn?</i> Verkregen op www.limburger.nl op 30-6-2015 Geerts., W. & Kralingen, R. Van (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Bussum, Nederland: Coutinho. Güven, H. (2015), Zijn pubers met een Turkse en Marokkaanse achtergrond anders dan hun autochtone Nederlandse leeftijdgenoten? Verkregen op www.onderwijsweb.hu.nl op 13-07-2015 Korthagen, F. & Vasalos. <i>Kwaliteit van binnenuit als sleutel voor professionele ontwikkeling</i>. Tijdschrift voor lerarenopleiders, 28, 1, 17-23. Nelis, H. & Sark, van, Y. (2014). <i>Puberbrein binnenstebuiten</i>. Utrecht/Antwerpen: Kosmos uitgevers. Sanderse, W., Grinsven, V. & Valk, R. (2015). <i>Leraar, rolmodel of moraalridder?</i> Vantwaalf tot achttien April 2015. Sanderse, W. (2014). Leraren en hun voorbeeldfunctie in de morele vorming van kinderen. <i>Streven: cultureel-maatschappelijk maandblad</i> 81(6), 565-571 Schuit, H., Vrieze, de, I. & Slegers, P. (2011). <i>Leerlingen motiveren: een onderzoek naar de rol van leraren</i>. Open Universiteit Heerlen, Ruud de Moor Centrum.

	Teitler, P. (2017). <i>Lessen in orde</i>. Bussum, Nederland: Coutinho. Van der Wal, J & De Wilde, J (2017). <i>Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding</i>. Bussum: Coutinho. Hoofdstuk 2, 3 en 4. Vansteenkiste, M., Sierens, E., Soenens, B. & Lens, W. (2007). <i>Willen, moeten en structuur in de klas: over het stimuleren van een optimaal leerproces</i>. Katholieke universiteit Leuven. Witzel, B.S., Mercer, C.D. (2003). <i>Using Rewards to Teach Students with Disabilities; Implications for Motivation</i>. Remedial and Special Education, 24, 2, 88-96.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Professioneel Handelen Hoofdfase 1
Engelse vertaling	Professional Skills
Plaats blok in de opleiding	Professioneel bekwaam Hoofdfase 1 DT: Deeltijdstudenten doorlopen dit traject flexibel
EC	10 EC
Leeruitkomsten Professioneel Handelen Hoofdfase 1	In het tweede jaar van de lerarenopleiding ga je je sterker richten op het geven van onderwijs en het hanteren van goed groeps- en klasse management. Je leert hierbij in een reële arbeidssituatie de problemen, uitdagingen en successen uit de (toekomstige) beroepspraktijk. De student verbindt op de werkplek drie elementen (theorie, praktijk en persoon) om als aanstaande leraar daadwerkelijk tot groei te komen. De student gaat aan de slag met vier leeruitkomsten: LUK 1 De student ontwerpt leeractiviteiten voor leerlingen in het tweedegraads gebied, voert deze uit en reflecteert op het leerproces en leeropbrengsten, gebruikmakend van enkele werkvormen en volgens een gestructureerde opbouw van de lesstof. LUK 2 De student creëert een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen en levert hiermee een bijdrage aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. LUK 3 De student handelt en communiceert respectvol vanuit zijn professionele rol naar leerlingen, collega's en medestudenten, vanuit zijn eigen kennis en opvattingen over onderwijs en respecteert hierbij de opvattingen van anderen. LUK 4 De student geeft richting en vorm aan de ontwikkeling van zijn onderwijspedagogisch, vakdidactisch en vakinhoudelijk handelen als professional op een planmatige manier op basis van een leerwerkplan en reflecteert hierbij op het eigen handelen onderbouwd vanuit zelfreflectie en feedback van anderen.
Leerwegonafhankelijke toets	De student maakt een portfolio met daarin bewijslast om de leeruitkomsten aan te tonen. Op basis van het portfolio wordt een eindgesprek georganiseerd tussen student, instituutsopleider (IO), werkplekbegeleider (WPB) en/of schoolopleider (SO). De werkplekbegeleider/schoolopleider heeft een adviserende rol bij de beoordeling. De instituutsopleider is examinerator en beoordeelt. De eindbeoordeling vindt plaats op grond van de lesbezoeken (of video's), de tussenevaluatie, het stageportfolio en het eindgesprek.

Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Voor meer informatie over het werkplekleren en de stages kun je hier terecht: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Stage/Paginas/Home.aspx
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student wordt begeleid door de werkplekbegeleider (en schoolopleider) op de school. Samen met de school wordt gekeken welke activiteiten de student gaat ondernemen. De leeruitkomsten en het ontwikkelplan dat de student zelf maakt zijn hierin leidend. Bij studenten deeltijd die het FLEX programma volgen wordt bij de intake bepaalt welke stages voor hen gelden. Dat wordt vastgelegd in de onderwijsovereenkomst. Een deeltijdstudent mag altijd starten met een stage, ongeacht welke periode. De stage dient wel aangemeld te worden in SAS+, zodat een IO-er gekoppeld kan worden.
Opleidingsscholen	Veel studenten starten het werkplekleren op een opleidingsschool. Op opleidingsscholen vormen alle studenten samen een leergroep, die onder leiding van een daartoe opgeleide opleider in de school, samen leren en werken aan een voor hen en de school kenmerkende en betekenisvolle leersituatie. Studenten volgen een geheel geïntegreerd programma. De student wordt opgenomen in het team en in de cultuur van het onderwijs op die school. Er is veel ruimte voor co-creatie, ook samen leren met zittende leraren.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Begeleiden van leerlingen individueel
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakdidactisch bekwaam Hoofdfase 1 en 2
EC	10
Leeruitkomsten + toelichting	Je ontwerpt een individueel begeleidings- of coachingstraject gebruikmakend van meerdere in de kennisbasis genoemde methodieken. De in het ontwerp gemaakte keuzes kan je onderbouwen op basis van je visie op begeleiden het doel van het traject, de achtergrond van en de toepasbaarheid voor je doelgroep. Je voert dit uit en evalueert op zowel het proces als het resultaat. Je reflecteert op je professionele ontwikkeling als begeleider coach. Waarbij je jouw visie op begeleiden formuleert en de ontwikkeling jouw begeleidingsvoorkeuren inzichtelijk maakt. Hierbij verzamel je feedback en geef je betekenis aan opgedane ervaringen. Je gebruikt op een systematische manier de LOB competenties als middel in LOB begeleiding van jouw doelgroep en ondersteunt daarmee de ontwikkeling hun zelfbeeld. . Je analyseert en evalueert de huidige LOB structuur van je stageorganisatie. Op basis van deze beoordeling construeer je op basis van relevante en actuele inzichten een verbetervoorstel
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier
Aanbevolen bronnen (literatuur, websites, etc.)	Van der Pol, I.G.M. (2013). <i>Coachen als professie. Fundamenten voor begeleiding naar heelheid</i>. Amsterdam: Boom/Nelissen Donders, W. (2016). <i>Coachende gespreksvoering</i>. Meppel: Boom
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Tijdens werkcolleges wordt er gebruik gemaakt van didactische werkvormen zoals gespreksvormen, oefeningen, rollenspellen, verhalen, metaforen.
Kennisbasis	Domein: 2 4.5 en 4.6 5.2 7.2

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Specialisatie
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk bekwaam Hoofdphase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De leeruitkomsten zijn afhankelijk van de gekozen specialisatie. Toelichting: De opleiding biedt elk jaar een aantal specialisatiemogelijkheden aan en de student kiest hieruit twee onderwerpen. De aangeboden onderwerpen zijn gebaseerd op de vakinhoudelijke kennisbasis Omgangskunde en bieden verdieping en/ of verbreding op één onderwerp. De student kiest minimaal twee onderwerpen waarin hij specialiseert. Denk hierbij aan Rouw en Verlies, Faalangst en Rots en Water. De student verdiept zich in deze onderwerpen. Dit zijn onderwerpen waar een docent in het dagelijks werk mee te maken krijgt. Daarbij leert hij hoe hiermee om te gaan en hoe collega's hierin te ondersteunen. De nadruk binnen de specialisaties ligt op vaardigheden en attitude. Bovendien wordt de benodigde theoretische basis gelegd om onderbouwde keuzes te kunnen maken. Hierbij een voorbeeld: Een docent werkt op een middelbare school en krijgt te maken met het overlijden van een ouder van zijn mentorleerling. De docent weet op dat moment welke handelingsmogelijkheden hij heeft en maakt hierin onderbouwde keuzes die passen bij de situatie van de school en leerling. Tevens is hij in staat om zijn collega's hierbij ondersteuning te bieden en advies te geven.
Leerwegaafhankelijke toets	Divers, afhankelijk van het gekozen onderwerp.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Divers, afhankelijk van het gekozen onderwerp.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Wekelijks worden lessen aangeboden ter ondersteuning van de genoemde LUK's.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Burgerschap ontwerpen van onderwijs
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk bekwaam Hoofdfase 1 en 2
EC	10
Leeruitkomsten + toelichting	Je construeert jouw persoonlijke visie op burgerschapsonderwijs op micro, meso en macro niveau en je analyseert de visie van jouw stageschool. Je geeft creatief en activerend burgerschapsonderwijs vorm dat bijdraagt aan de ontwikkeling van leerlingen tot democratische burgers. Je stimuleert actief burgerschap en de ontwikkeling van eigen opvattingen. Je kan de werking van de rechtstaat en (parlementaire) democratie uitleggen en de principes hiervan toepassen in jouw onderwijspraktijk
Leerwegonafhankelijke toets	Beroepsproduct
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Zie periodewijzer
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Wekelijks worden er bijeenkomsten aangeboden ter ondersteuning van bovenstaande LUK's.
Kennisbasis	Domein: 10 11.3

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Begeleiden van groepen
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakdidactisch bekwaam Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	Je analyseert en beschrijft de kenmerken en niveaus van een groep, de fase waar ze in zitten, de processen die spelen / brengt relaties in beeld. Je adviseert collega's bij de aanpak van verstoorde groepsprocessen. Je begeleidt groepsdynamische processen op basis van analyse en theoretisch onderbouwd. Je handelt doelbewust en zelfbewust
Leerwegonafhankelijke toets	Dossier Voorwaardelijk: de module 'Groepsdynamica drama' is afgerond met een 'voldaan'.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Zie periodewijzer
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Wekelijks worden bijeenkomsten aangeboden ter ondersteuning van de genoemde LUK's.
Kennisbasis	Domein: OGK 6.1, 6.3 t/m 6.6

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Innovatief ontwerpen binnen de school
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakdidactisch bekwaam Hoofdphase
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	Je ontwerpt, voert uit en evalueert een relevante innovatie voor- en in overleg met het werkveld waarbij je afstemt op alle relevante eindgebruikers en rekening houdt met de organisatieprocessen en –kenmerken gebruik makend van je organisatorische vaardigheden. Je demonstreert tijdens het innovatieproces een kritische, pro-actieve, reflecterende, op samenwerking gerichte houding gebruik makend van passende actuele inzichten op het gebied van onderwijs en leren en je eigen visie op innovatie.
Leerwegonafhankelijke toets	Beroepsproduct
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen worden geselecteerd op basis van het gekozen onderwerp.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Wekelijks worden bijeenkomsten aangeboden ter ondersteuning van de genoemde LUK's.
Kennisbasis	Domein: OGK 9.5 GKB C2, C5

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Specifieke Behoeften
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk bekwaam Hoofdphase
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	Je kent bij iedere doelgroep en/ of leeftijdsgroep de specifieke begeleidingsopgaven en kan deze toelichten. Toelichting: voor de doelgroepen en leeftijdsgroepen verwijzen we naar domein domein 4 (leeftijden) en 8 (doelgroepen).
Leerwegonafhankelijke toets	Kennistoets
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Zie peridewijzer
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Er worden wekelijks bijeenkomsten aangeboden ter ondersteuning van bovenstaande LUK.
Kennisbasis	Domein: KB Domein 4 Subdomein 1 t/m 8 KB Domein 8 Subdomein 1 t/m 8

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Begeleiden van een Organisatieverandering
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakdidactisch bekwaam Hoofdfase
EC	10
Leeruitkomsten + toelichting	Je beschrijft het verschil tussen formele en informele en profit en non profit organisaties, waarbij je de verschillen uitlegt tussen de verschillende organisaties uit de beroepspraktijk van je leerlingen. Je hebt hierbij aandacht voor verschillen in structuren en hoe de sectoren georganiseerd zijn. Je analyseert een organisatie methodisch en je stelt op basis van je analyse samen met direct betrokkenen een veranderplan op, dat je vanuit een veranderstrategie onderbouwt en je hebt een aantoonbaar aandeel in de uitvoering van dat plan, waarbij je jouw handelen kunt koppelen aan de gekozen veranderstrategie. Je reflecteert op je eigen handelen binnen het veranderingsproces. Daarbij ga je in op verschillende soorten weerstand die je tegen komt en de wijze waarop je je handelen hier op hebt aanpast.
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Zie periodewijzer
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Er worden wekelijks bijeenkomsten aangeboden ter ondersteuning van bovenstaande LUK.
Kennisbasis	Domein: 9

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	APV3: Klassenmanagement
Engelse vertaling	GPT3: Classroom management
Blok	Pedagogisch Bekwaam Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten+ toelichting	LUK 1 De student beargumenteert hoe hij een klassenklimaat kan creëren waarin leerlingen zich veilig kunnen ontwikkelen tot sociale, competente en zelfstandige mensen en/of beroepsbeoefenaars aan de hand van de kernconcepten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor in het tweedegraads gebied. LUK 2 De student analyseert praktijkvoorbeelden inzake klassenmanagement met de daarbij behorende leerkrachtinterventies op basis van de kernconcepten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweedegraads gebied. LUK 3 De student observeert en analyseert groepsprocessen in de klas en onderbouwt hoe deze processen positief beïnvloed kunnen worden vanuit groepsdynamische processen zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweedegraads gebied. Zie voor toelichting de opleidingssite.
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: Geerts, W. & Kralingen, R. van. (2020). <i>Handboek voor Leraren</i>. Bussum: Coutinho. Slooter, M. (2018). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Huizen: Uitgeverij Pica. Teitler, P. (2017). <i>Lessen in orde</i>. Bussum: Coutinho. Marzano, R. (2014) <i>Wat werkt: Pedagogisch handelen & klassenmanagement</i>. Uitgeverij Bazalt
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Zie voor de studiewijzer van APV3 Klassenmanagement de opleidingssite. Het hebben van een werkplek of een (school)context waarin je opdrachten uit kunt voeren is noodzakelijk voor het afronden van deze module.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	APV4: In gesprek over sociale veiligheid
Engelse vertaling	GPT4: Discussion about social safety
Blok	Pedagogisch Bekwaam Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten+ toelichting	LUK 1 De student analyseert de kwaliteit van zelf uitgevoerde een-op-een gesprekken op basis van soorten en functies van gesprekken, principes van effectieve communicatie, gespreksomstandigheden, basisgespreksvaardigheden en non-verbale en verbale- communicatie zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweedegraads gebied. Naar aanleiding van deze analyse reflecteert de student op zijn eigen handelen waarin hij feedback van anderen inzet met als doel sturing te geven aan zijn professionele en persoonlijke ontwikkeling. LUK 2 De student verwoordt enkele belangrijke uitgangspunten voor zijn handelen als docent vanuit het oogpunt van sociale veiligheid, hij onderbouwt dit vanuit opgedane praktijkervaringen en vanuit theoretische kernconcepten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweedegraads gebied. Op basis daarvan schetst hij zijn voornemen tot professionele handelen naar leerlingen, ouders en andere professionals binnen het tweedegraads gebied. LUK 3 De student analyseert morele aspecten en dilemma's in zijn beroep en verantwoordt keuzes vanuit de pedagogische opdracht van de school en vanuit zijn persoonlijke onderwijsvisie waarbij hij verwijst naar theoretische inzichten en/of – concepten uit de generieke kennisbasis bachelor binnen het tweedegraads gebied. Zie voor toelichting de opleidingssite.
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: Brand, van den, A. (2010). <i>Gesprekscommunicatie</i>. Bussum: Coutinho. Delfos, M. (2014). <i>Ik heb ook wat te vertellen!</i> Amsterdam: SWP. Geerts, W. & Kralingen, R. van (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Bussum: Coutinho*. Gramsbergen-Hoogland, Y. & Molen, van der, H. (2013). <i>Gesprekken in organisaties</i>. Houten: Noordhoff. Janssen, D., Loo, van der, M., Hurk, van den, J. & Jansen, F. (2012). <i>Zakelijke communicatie</i>. Houten: Noordhoff.

	Konig, A. (2001). <i>In gesprek met de leerling</i>. Houten: Educatieve Teitler, P. (2017). <i>Lessen in orde</i>. Bussum: Coutinho *. Hoofdstuk 13, paragraaf 13.2.2 (blz. 257 t/m 260) Van der Wal, J & De Wilde, J (2017). Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding. Bussum: Coutinho*. Vonk, R. (2013). <i>Sociale psychologie</i>. Houten: Noordhoff Wijsman, E. (2013). <i>Psychologie en sociologie</i>. Houten: Noordhoff.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Zie voor de studiewijzer van APV4 In gesprek over sociale veiligheid de opleidingssite. Het hebben van een werkplek of een (school)context waarin je opdrachten uit kunt voeren wordt aanbevolen voor het afronden van deze module.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Professioneel Handelen Hoofdphase 2
Engelse vertaling	Professional Skills
Plaats blok in de opleiding	Professioneel bekwaam Hoofdphase 2 DT: Deeltijdstudenten doorlopen dit traject flexibel
EC	10 EC
Leeruitkomsten H2-fase	In hoofdphase 2 verdiept de student zich nog meer in lesgeven of onderwijs aanbieden. In deze fase dient de student zich meer te richten op de individuele behoefte van de doelgroep en maakt zich differentiatie meer eigen. Ook het blikveld dient zich te vergroten. (van klas/groep naar team en school). LUK 1 De student ontwerpt samenhangende leeractiviteiten voor leerlingen in het tweedegraads gebied, voert deze uit en reflecteert en evalueert het leerproces en leeropbrengsten van de samenhangende leeractiviteiten, gebruikmakend van afwisselende en activerende werkvormen volgens een gestructureerde opbouw van de lesstof waarbij tegemoet gekomen wordt aan de verschillende leerbehoeften van de leerlingen. LUK 2 De student creëert een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen en levert hiermee een bijdrage aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. Hij kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. LUK 3 De student handelt en communiceert respectvol vanuit zijn professionele rol naar ouders en professionals (leerlingbegeleider, decaan, mentoren, zorgcoördinator) en gebruikt deze expertise bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van zijn eigen onderwijs. LUK 4 De student onderzoekt zijn onderwijspedagogisch, vakdidactisch en vakinhoudelijk handelen en kan op basis van een zelfbeoordeling, gebaseerd op zelfreflectie en feedback van anderen, zelfstandig richting en vorm geven aan zijn ontwikkeling als professional.
Leerwegonafhankelijke toets	De student maakt een portfolio met daarin bewijslast om de leeruitkomsten aan te tonen. Op basis van het portfolio wordt een eindgesprek georganiseerd tussen student, instituutsopleider (IO), werkplekbegeleider (WPB) en/of schoolopleider (SO). De werkplekbegeleider/schoolopleider heeft een adviserende rol bij de beoordeling. De instituutsopleider is examiner en beoordeelt. De eindbeoordeling vindt plaats op grond van de lesbezoeken (of video's), de tussenevaluatie, het stageportfolio en het eindgesprek.

Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Voor meer informatie over het werkplekleren en de stages kun je hier terecht: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Stage/Paginas/Home.aspx
Onderwijsaanbod	De student wordt begeleid door de werkplekbegeleider (en schoolopleider) op de school. Samen met de school wordt gekeken welke activiteiten de student gaat ondernemen. De leeruitkomsten en het ontwikkelplan dat de student zelf maakt zijn hierin leidend. Bij studenten deeltijd die het FLEX programma volgen wordt bij de intake bepaalt welke stages voor hen gelden. Dat wordt vastgelegd in de onderwijsovereenkomst. Een deeltijdstudent mag altijd starten met een stage, ongeacht welke periode. De stage dient wel aangemeld te worden in SAS+, zodat een IO-er gekoppeld kan worden.
Opleidingsscholen	Veel studenten starten het werkplekleren op een opleidingsschool. Op opleidingsscholen vormen alle studenten samen een leergroep, die onder leiding van een daartoe opgeleide opleider in de school, samen leren en werken aan een voor hen en de school kenmerkende en betekenisvolle leersituatie. Studenten volgen een geheel geïntegreerd programma. De student wordt opgenomen in het team en in de cultuur van het onderwijs op die school. Er is veel ruimte voor co-creatie, ook samen leren met zittende leraren.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Ontwikkelingspsychologie
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk bekwaam Hoofdphase
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	Je legt de basisprincipes van de ontwikkelingspsychologische levensfasen vanuit verschillende theorieën (0 tot 100 jaar) uit en beschrijft de lichamelijke, de cognitieve en sociaal-emotionele veranderingen.
Leerwegonafhankelijke toets	Kennistoets
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Zie periodewijzer
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Wekelijks worden lessen aangeboden ter ondersteuning van de genoemde LUK's.
Kennisbasis	Domein: 4 Subdomeinen 1 t/m 8

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Professionele Ontwikkeling Hoofdfase
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Professioneel bekwaam Hoofdfase
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	Je koppelt doorlopend jouw omgangskundig handelen aan de methodische ontwikkeling van jouw persoonlijke en professionele identiteit als onderzoekende, autonome en betekenisgerichte docent Omgangskunde. Je zet anderen in om jouw ontwikkeling mede vorm te geven Je kan de verschillende stromingen binnen de ethiek uitleggen en deze toepassen op ethische dilemma's in je professioneel handelen en hierop reflecteren. Hierbij ben je je bewust van jouw eigen waarde geladen handelen.
Leerwegonafhankelijke toets	Performance Assessment
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Zie periodewijzer
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student wordt gedurende de gehele hoofdfase begeleid in dit proces
Kennisbasis	Domein: OGK 7 (ethiek) GKB C5

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Methodisch Ontwerpen
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakdidactisch en inhoudelijk bekwaam Hoofdphase
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	Je constateert en onderzoekt een vakdidactisch probleem in je dagelijkse lespraktijk aan de hand waarvan je leeractiviteiten methodisch (her)ontwerpt, deze (gedeeltelijk) uitvoert en methodisch evalueert.
Leerwegonafhankelijke toets	Beroepsproduct
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Zie periodewijzer
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Wekelijks worden lessen aangeboden ter ondersteuning van de genoemde LUK's.
Kennisbasis	Domein: GKB A7, C4

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	APV5: Oog voor elke leerling
Engelse vertaling	GPT5: Focus on every pupil
Blok	Pedagogisch Bekwaam Hoofdfase 2
EC	5
Leeruitkomsten+ toelichting	LUK 1 De student beschrijft de verschillende begeleidingsstructuren voor leerlingen binnen een specifieke schoolorganisatie in het tweedegraadsgebied en beargumenteert met een reflectieve en onderzoekende houding zijn eigen visie hierop. LUK 2 De student signaleert en herkent specifieke onderwijsbehoeften bij leerlingen en levert, in afstemming met betrokkenen, input ten behoeve van de onderwijsaanpak voor een leerling met specifieke onderwijsbehoeften en illustreert aan de hand van de gekozen aanpak en de opbrengsten daarvan hoe hij hier adequaat op anticipeert vanuit praktijkvoorbeelden binnen het tweedegraads gebied. LUK 3 De student ontwerpt zelfstandig een reeks leeractiviteiten waarbij een of meerdere differentiatiemethoden worden toegepast en effectieve didactische strategieën worden ingezet om een krachtige leeromgeving te realiseren op basis van kennis over leer- en motivatieprocessen zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor uit het tweedegraads gebied. Na uitvoering brengt hij de leeropbrengsten in beeld door het leerproces en de gegeven begeleiding te analyseren op klassenniveau. Zie voor toelichting de opleidingssite.
Leerwegonafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: Geerts, W. & Kralingen, R. Van (2016). <i>Handboek voor leraren</i>. Bussum: Coutinho. Van der Wal, J & De Wilde, J (2017). <i>Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding</i>. Bussum: Coutinho. Horeweg, A. (2016). <i>Gedragsproblemen in de klas in het voortgezet onderwijs</i>. Houten: Lannoo
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Zie voor de studiewijzer van APV5 Oog voor elke leerling de opleidingssite. Het hebben van een werkplek of een (school)context waarin je opdrachten uit kunt voeren is noodzakelijk voor het afronden van deze module.

Informatie over de eenheid van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Verbreiding of verdieping
Engelse vertaling	Advanced Module
Plaats blok in de opleiding	Vakdidactisch Bekwaam Hoofd fase
EC	15 EC
Leeruitkomsten H-fase	De student toont aan hoe hij zijn vakinhoudelijke of pedagogische bekwaamheid inhoudelijk of contextueel verbreedt of verdiept door kennis te verwerven - o bij een andere HBO, - o in een andere werkcontext, waarbij de kennis en vaardigheden relevant voor zijn opleiding of - o bij de tweedegraads lerarenopleiding van FLOT. <u>Toelichting:</u> Voor verbreiding of verdieping heb je vijf mogelijkheden: A, B, C of D. • Via een andere opleiding, een opleidingsminor of verdiepingsmodule: A. Je kiest een of meer eenheden van leeruitkomsten van een andere tweedegraads lerarenopleiding, lerarenopleiding basisonderwijs, een opleidingsminor of je verdiept je in Intercultureel Leren via de module Preparing for Culturally Responsive Teaching. Je behaalt de daarbij horende (leerwegaafhankelijke) toetsen ter grootte van 15 credits. De leeruitkomsten van de andere lerarenopleiding hebben betrekking op andere vakinhoudelijke bekwaamheden dan aangeboden bij de opleiding waarvoor je bent ingeschreven of betreffen pedagogisch-didactische bekwaamheden voor een andere leeftijdsgroep dan de tweedegraads lerarenopleiding. Zie voor meer informatie ook deze link: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/sz/procedures/Paginas/Verdieping-of-verbreiding-deeltijd.aspx . Informatie over de module Preparing for Culturally Responsive Teaching: zie onderdeel C in het document Modulewijzer Intercultureel Leren.pdf (fontys.nl). B. Je kiest een of meer programmaonderdelen van een andere geaccrediteerde HBO opleiding, die geen deel uitmaken van de leeruitkomsten van de eigen opleiding en behaalt hiervoor minimaal 15 credits. • Via een bedrijfstage of werkervaring: C. Je toont aan dat je gedurende minimaal 3 maanden een functie hebt gehad op EQF 5 of NLQF 5 niveau (opleidingsniveau: Associate Degree, zie http://www.nlqf.nl/over-nlqf-eqf/het-nlqf) in een vakgebied (verwant aan) de vakinhoud van de opleiding waarvoor je ingeschreven staat of in een sociaalpedagogische werksetting waarin met jongeren gewerkt wordt. Je levert tevens een door de werkgever ondertekende referentie in waaruit dat blijkt. D. Je doet werkervaring op in een vakgebied (verwant aan) de vakinhoud van de opleiding waarvoor je ingeschreven staat of in een sociaalpedagogische werksetting waarin met jongeren gewerkt wordt. Je gebruikt de kennisbasis en/of vaardigheden van de opleiding bij het onderbouwen en evalueren van de aanpak en de bereikte resultaten voor minimaal drie niet-routine opdrachten uitgevoerd binnen een bedrijf of non-profit organisatie. De niet-routine opdrachten zijn geen docenttaken uitgevoerd in een andere context dan het onderwijs. Je maakt een keuze uit een van onderstaande opties:

	• De aard van de opdrachten sluiten aan bij de vakinhoud van huidige opleiding. Je benut dan de vakinhoudelijke kennisbasis van jouw opleiding. • De aard van de opdrachten vragen pedagogische expertise. Je benut dan de generieke kennisbasis van de opleiding. Daarnaast beargumenteer je de waarde van de praktijkervaring opgedaan een ander werkcontext dan de tweedegraads lerarenberoep voor jouw eigen vakinhoudelijke of pedagogische bekwaamheid en professioneel handelen als docent.
Leerwegaanpak ankelijke toets	Portfolio assessment Toelichting: • Je geeft aan voor welk type verbreding of verdieping je kiest: A,B,C,D of E. Kies je voor A of B • Dan lever je het bewijs van 15 EC van een geaccrediteerde HBO opleiding voor onderwijseenheden die aantoonbaar verschillend zijn van je opleiding. Je toont aan dat de inhoud een ander vakinhoudelijke bekwaamheid betreft, gericht is op een andere leeftijdsgroep of geen deel uitmaakt van de leeruitkomsten van de eigen opleiding. • Kies je voor de module Preparing for Culturally Responsive Teaching dan volgt je de toetsing zoals beschreven bij onderdeel C van deze handleiding: Modulewijzer Intercultureel Leren.pdf (fontys.nl) Keuze C • Je toont aan dat je gedurende minimaal 3 maanden een functie heeft gehad op EQF 5 of NLQF 5 in een vakgebied (verwant aan) de vakinhoud van de opleiding waarvoor je bent ingeschreven of in een sociaalpedagogische werksetting waarin met jongeren werd gewerkt. • Je voegt een door de werkgever ondertekende referentie in waarin bevestigd wordt de door jouw genoemde werkzaamheden op EQF 5 of NLQF 5 niveau gedurende minimaal 3 maanden tot tevredenheid zijn uitgevoerd. De naam van het bedrijf en e-mailadres zijn voor verificatie van authenticiteit toegevoegd. Keuze D • Je onderbouwt en evalueert de aanpak en de bereikte resultaten voor minimaal drie niet-routine opdrachten uitgevoerd binnen een bedrijf of non-profit organisatie a.d.h.v. de kennisbasis en/of vaardigheden van de opleiding. ○ Een voldoende vraagt een correcte onderbouwing van de aanpak en evaluatie van 3 niet routine opdrachten met concepten en theorieën uit de kennisbasis van de opleiding. ○ Indien de onderbouwing gebaseerd is op een grondige analyse van de opdrachten, er sprake is van een kritische en/of creatieve toepassing van de kennisbasis is dat een indicatie van een bovengemiddelde prestatie. • Je neemt een bewijs op van de opgedane bedrijfservaring ondertekend door een leidinggevende met naam en mailadres van het bedrijf. • Je toont voor een voldoende minimaal de waarde van de opgedane kennis of praktijkervaring voor het vakinhoudelijk of pedagogisch bekwaamheid aan. ○ De student die daarnaast ook de relatie legt met het professioneel handelen van de leraar scoort bovengemiddeld. ○ De student die komt tot een persoonlijke en unieke integratie van kennis en ervaring presteert uitmuntend.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	http://www.nlqf.nl/over-nlqf-egf/het-nlqf Afhankelijk van de keuze van de student. Infographic Verbreding en verdieping: mogelijkheden: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Documents/Verbreding%20en%20%20verdieping%20overzicht%20studentversie.pdf Rubric: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Documents/Rubrics%20LOT%20verdieping%20en%20verbreding.pdf

Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Je kiest als student voor verbreding of verdieping via een andere opleiding of voor contextueel verbreden: via bedrijfservaring. Afspraken hierover maak je met je studiecoach. Je zorgt zelf voor inschrijving bij een andere opleiding, een bedrijfservaringsplaats of indien van toepassing een vrijstelling via de examencommissie indien dit niet bij de intake via de SVO geregeld is. De student die kiest voor optie D benut de vakinhoudelijke kennisbasis van zijn opleiding of de generieke kennisbasis van de opleiding afhankelijk van het soort praktijkervaring en opdrachten. De verwachte voorkennis is afhankelijk van de keuze die je als student maakt. Kies je voor verbreding via een andere opleiding, ga dan na of je voorkennis aansluit op de onderwijseenheden die je wil volgen.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Professioneel Handelen Afstudeerfase
Engelse vertaling	Professional Skills
Plaats blok in de opleiding	Afstudeerfase DT: Deeltijdstudenten doorlopen dit traject flexibel
EC	25 EC
Leeruitkomsten A-fase	Gedurende de opleiding krijg je steeds meer verantwoordelijkheid als leraar in de school en in deze fase toon je dat je zelfstandig kunt lesgeven en functioneren binnen een school. De beroepstaken voor professioneel handelen worden hierbij steeds complexer. In deze afstudeerfase werkt je op school aan een drietal onderdelen die je in samenhang met elkaar kunt zien: PH, OPH en VDO. Voor Professioneel Handelen werk je aan: LUK 1 De student ontwerpt een onderwijsleertraject voor leerlingen in het tweedegraads gebied, voert deze uit, reflecteert, evalueert en rapporteert over het leerproces en leeropbrengsten van het onderwijsleertraject, waarin de leerling actief leergedrag laat zien, er rekening wordt gehouden met verschillen in leerbehoeften van leerlingen en actuele en betrouwbare bronnen worden ingezet voor het uitdiepen van een vakmatig thema. LUK 2 De student creëert een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen en levert hiermee een bijdrage aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. De student verantwoordt en legt uit zijn pedagogische omgang met zijn leerlingen en dat zijn onderwijs in pedagogische zin van deze tijd blijft. LUK 3 De student communiceert als een startbekwame leraar op een constructieve manier, die bijdraagt aan een doelgerichte werkrelatie, met erkenning van verschillende opvattingen en overtuigingen en andere culturele achtergronden van collega's, leerlingen, ouders en vertegenwoordigers van instellingen buiten de school. LUK 4 De student laat zien te beschikken over een kritische-reflectieve en onderzoekende houding ten aanzien van het eigen onderwijspedagogisch, vakdidactisch en vakinhoudelijk handelen als professional in verschillende leersituaties in de beroepscontext onderbouwd vanuit verschillende (theoretische) bronnen. In een zelfbeoordeling betreft de student de feedback van anderen en analyseert op systematische, navolgbare en resultaatgerichte wijze zijn praktijksituatie. NB. De student communiceert schriftelijk in helder en correct Nederlands op niveau 4F als docent in het tweedegraads gebied.

Leerwegaafhankelijke toets	De student maakt een portfolio met daarin bewijslast om de leeruitkomsten aan te tonen. Op basis van het portfolio wordt een eindgesprek georganiseerd tussen student, instituutopleider (IO), werkplekbegeleider (WPB) en/of schoolopleider (SO). De werkplekbegeleider/schoolopleider heeft een adviserende rol bij de beoordeling. De instituutopleider is examinator en beoordeelt. De eindbeoordeling vindt plaats op grond van de lesbezoeken (of video's), de tussenevaluatie, het stageportfolio en het eindgesprek.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Voor meer informatie over het werkplekleren en de stages kun je hier terecht: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Stage/Paginas/Home.aspx
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	De student wordt begeleid door de werkplekbegeleider (en schoolopleider) op de school. Samen met de school wordt gekeken welke activiteiten de student gaat ondernemen. De leeruitkomsten en het ontwikkelplan dat de student zelf maakt zijn hierin leidend. Bij studenten deeltijd die het FLEX programma volgen wordt bij de intake bepaald welke stages voor hen gelden. Dat wordt vastgelegd in de onderwijsovereenkomst. Een deeltijdstudent mag altijd starten met een stage, ongeacht welke periode. De stage dient wel aangemeld te worden in SAS+, zodat een IO-er gekoppeld kan worden.
Opleidingsscholen	Veel studenten starten het werkplekleren op een opleidingsschool. Op opleidingsscholen vormen alle studenten samen een leergroep, die onder leiding van een daartoe opgeleide opleider in de school, samen leren en werken aan een voor hen en de school kenmerkende en betekenisvolle leersituatie. Studenten volgen een geheel geïntegreerd programma. De student wordt opgenomen in het team en in de cultuur van het onderwijs op die school. Er is veel ruimte voor co-creatie, ook samen leren met zittende leraren. . Op academische opleidingsscholen doen de studenten daarnaast onderzoek in het kader van een schoolontwikkelingsvraag.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Vakdidactisch ontwerpen (VDO)
Engelse vertaling	Didactic design
Blok	Vakdidactisch Bekwaam Afstudeerfase
EC	14 of 15 (afhankelijk van opleiding)
Leeruitkomsten	1. De student beargumenteert de keuze van zijn (vak)didactisch vraagstuk om het vakinhoudelijk leren van lerenden te bevorderen en maakt hierbij gebruik van een variatie van input van betrokkenen uit de eigen onderwijspraktijk en (inter)nationale (vak)didactische theorieën en methodieken. 2. De student geeft het doorlopen ontwerpproces weer waarin prototypen zijn ontworpen, uitgeprobeerd en geëvalueerd gericht op zijn gekozen (vak)didactisch vraagstuk. Hij beschouwt gemaakte keuzes kritisch, verzamelt feedback van betrokkenen binnen en buiten de eigen onderwijspraktijk en maakt gebruik van (inter)nationale (vak)didactische theorieën en methodieken. Het proces en de opgedane inzichten zijn inzichtelijk en op een systematische manier navolgbaar gemaakt voor derden. 3. De student beschrijft wat het ontwerpproces en daarmee opgedane inzichten betekenen voor de visie op zijn vakdidactisch handelen.
Leerwegaafhankelijke toets	De eindbeoordeling van de gehele onderwijseenheid zal plaatsvinden op basis van een portfolio-assessment. Het portfolio bestaat uit een verantwoording. Hierin worden de leeruitkomsten aangetoond. Daarnaast wordt het portfolio aangevuld met bewijzen ter ondersteuning van de aan te tonen leeruitkomsten. De beoordeling kent twee fasen: 1. Ontvankelijkheidstoetsing door de beoordelaars. 2. De inhoudelijke beoordeling door de beoordelaars
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	De student dient zelfstandig passend bij het gekozen vraagstuk literatuur te zoeken en verwerken.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Er wordt gewerkt vanuit de kernelementen van praktijkonderzoek FLOT. Dit betekent van de start tot het eind van het onderzoek het volgende: 1. Een onderwijsprofessional onderzoekt zijn eigen praktijk. Het onderwerp betreft een vraag uit de eigen praktijk, iets wat haar/hem bezighoudt, iets waar het schuurt, iets wat hem raakt. 2. Het onderzoek is erop gericht de eigen praktijk te verbeteren door die stapsgewijs te onderzoeken. De afgelegde onderzoeksweg wordt op een inzichtelijke en navolgbare manier weergegeven. 3. Leerlingen, collega's, peers en begeleiders krijgen een stem in het onderzoek. 4. Tijdens het onderzoek maak je op verschillende momenten gebruik van relevante literatuur. 5. De opbrengsten worden helder en kernachtig vastgelegd in het verantwoordingsdeel van het portfolio.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Onderwijspedagogisch Handelen (OPH)
Engelse vertaling	Pedagogical skills in education
Blok	Pedagogisch Bekwaam Afstudeerfase
EC	15
Leeruitkomsten + toelichting	1. De student beargumenteert de keuze van zijn onderwijspedagogisch vraagstuk gericht op het afstemmen op de behoeften van lerenden en maakt hierbij gebruik van een variatie van input van betrokkenen uit de eigen onderwijspraktijk en (inter)nationale onderwijspedagogische theorieën en methodieken. 2. De student geeft het proces weer waarin interventies zijn ontworpen, uitgevoerd en geëvalueerd om zijn pedagogisch handelen door te ontwikkelen gericht op zijn gekozen onderwijspedagogisch vraagstuk. Hij beschouwt gemaakte keuzes kritisch, verzamelt informatie en feedback van betrokkenen binnen en buiten de eigen onderwijspraktijk en maakt gebruik van (inter)nationale onderwijspedagogische theorieën en methodieken. Het proces en de opgedane inzichten zijn inzichtelijk en op een systematische manier navolgbaar gemaakt voor derden. 3. De student beschrijft wat de interventies en daarmee opgedane inzichten betekenen voor de visie op zijn onderwijspedagogisch handelen.
Leerwegaafhankelijke toets	De eindbeoordeling van de gehele onderwijseenheid zal plaatsvinden op basis van een portfolio-assessment. Het portfolio bestaat uit een verantwoording. Hierin worden de leeruitkomsten aangetoond. Daarnaast wordt het portfolio aangevuld met bewijzen ter ondersteuning van de aan te tonen leeruitkomsten. De beoordeling kent twee fasen: 1. Ontvankelijkheidstoetsing door de beoordelaars. 2. De inhoudelijke beoordeling door de beoordelaars
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	De student dient zelfstandig passend bij het gekozen vraagstuk literatuur te zoeken en verwerken.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Er wordt gewerkt vanuit de kernelementen van praktijkonderzoek FLOT. Dit betekent van de start tot het eind van het onderzoek het volgende: 1. Een onderwijsprofessional onderzoekt zijn eigen praktijk. Het onderwerp betreft een vraag uit de eigen praktijk, iets wat haar/hem bezighoudt, iets waar het schuurt, iets wat hem raakt. 2. Het onderzoek is erop gericht de eigen praktijk te verbeteren door die stapsgewijs te onderzoeken. De afgelegde onderzoeksweg wordt op een inzichtelijke en navolgbare manier weergegeven. 3. Leerlingen, collega's, peers en begeleiders krijgen een stem in het onderzoek. 4. Tijdens het onderzoek maak je op verschillende momenten gebruik van relevante literatuur. 5. De opbrengsten worden helder en kernachtig vastgelegd in het verantwoordingsdeel van het portfolio.